

Opakované sňatky v českých zemích v dlouhodobé perspektivě

Bakalářská práce má poměrně široký časový záběr, takže se autorka musela vypořádat s několika odlišnými etapami charakteru procesu sňatečnosti, tak jak populace na našem území procházela sociálně ekonomickými a politickými proměnami společnosti během vybraného období od roku 1930 do současnosti. I když v práci jsou tyto podmíněnosti zmíněny spíše okrajově, autorka si je dobře uvědomuje a na vhodných místech vývoj opakovaných sňatků z těchto aspektů i stručně komentuje. Používá k tomu často i závěrů převzatých z literatury.

Práce je rozdělena do 10 kapitol včetně úvodu a závěru, vlastní analytické kapitoly osm a devět jsou ještě dále strukturovány. Uvozují je čtyři kapitoly, charakterizující obecně vývoj sňatečnosti, strukturu obyvatelstva a sňatků podle rodinného stavu, nechybí vytyčení cílů práce, popis a hodnocení kvality pramenů dat a výčet metod použitých v analýze. Je třeba ocenit, že autorka kvalitně zpracovala velké množství údajů, což zejména pro starší období nebylo vždy jednoduché. Tyto údaje jsou uvedeny v rozsáhlé příloze, členěné do 5 částí (celkem 24 stran přílohových tabulek a grafů). Práce tohoto rozsahu by si však zasloužila v závěru podrobnější komentování výsledků (ne celá stránka).

Autorka používá standardní metody a ukazatele demografické analýzy tedy především strukturální ukazatele a specifické míry sňatečnosti, což je pro charakter takovéto práce dostačující. Autorka se nedopustila vážnějších věcných chyb, určitým problémem je však jistá monotónnost popisu porovnávaného vývoje struktury sňatků.

Přesto mám k práci následující připomínky:

- Autorka byla při analytické práci velmi pečlivá; je zřejmé, že práci věnovala delší časové období. Na druhou stranu zde platí, že méně je někdy více, někdy je výčet nejrůznějších čísel a hodnot v textu na úkor přehlednosti. Pokud je text doprovázen ještě grafy, není potřeba informace zdvojit. Zbytečné je také uvádět v textu podíly na dvě desetinná místa, k tomu jsou tabulky v příloze.
- V některých případech není text dobře strukturován – zmateně působí např. text na str. 32, ani název kapitoly zde není příliš srozumitelný ("Specifické míry sňatečnosti opakovaných sňatků").
- Pochybnosti mám o zařazení kapitoly 8.4 (Podíly opakovaně vdaných žen z úhrnu vdaných žen podle věku). Tak, jak je zpracována – víceméně jen jako výčet podílů v jednotlivých věkových skupinách - zde působí nadbytečně; pokud autorka chtěla naznačit vliv opakovaných sňatků na úroveň plodnosti, měla to podrobněji komentovat.
- Domnívám se, že by měla být v práci zmínka o odlišné národnostní skladbě předválečného a poválečného obyvatelstva, což by ve vývoji struktury sňatečnosti mohlo mít určitý význam (uvedeno to mělo být tím spíše, že si autorka tento problém uvědomuje u údajů z doby protektorátu (str. 11)).
- Z formálního hlediska práci kazí několik gramatických chyb (str. 11, 14, 35), občasné nepřesnosti ve vyjadřování (např. str. 30, 34, 35) a stylistické neobratnosti. Upozorňuji také na chybu v názvu obrázku č. 6, který se týká žen, nikoliv mužů (str. 23).

Z bakalářské práce Marie Boušové je zřejmé, že zvládla základní metody demografické analýzy, že se dobře orientuje v datových pramenech i v literatuře, že výsledky demografické analýzy chápe v širších souvislostech.

Práce tedy splňuje obsahové i formální požadavky kladené na bakalářskou práci, a proto ji doporučuji k obhajobě.

V Praze, 10.9.2007

RNDr. Dagmar Bartoňová, Ph.D.